

UFIREG

UFIREG je mezinárodní projekt pro získání vědecky podložených poznatků o zdravotních dopadech ultrajemných částic v ovzduší. Analyzuje asociaci mezi koncentrací ultrajemných částic a mortalitou a nemocností v pěti městech střední Evropy – v Drážďanech a Augsburgu (Německo), v Praze (ČR), Ljublaně (Slovinsko) a v Černivtsi (Ukrajina). V průběhu projektu partneři monitorovali denní koncentrace ultrajemných částic a dalších polutantů v ovzduší v uvedených pěti městech, dále pak shromáždili a analyzovali u těchto měst socio-demografické údaje a epidemiologická data. Českými partnery projektu je Ústav experimentální medicíny AV ČR a Český hydrometeorologický ústav.

Poslední, desátá, tisková zpráva informuje, že ze zemí účastnících se projektu byla nejvyšší prevalence kouření tabáku – 36,9 % – v České republice následovaná Ukrajinou s 28,8 % kuřáků tabáku v roce 2012. Prevalence kouření cigaret byla v obou zemích podobná (Česká republika: 29 %; Ukrajina: 28,6 %). V témže roce byla prevalence kouření tabáku v Německu 25,7 % a ve Slovinsku 25,4 %. V těchto dvou zemích byla prevalence kouření tabáku stejná jako prevalence kouření cigaret.

V Augsburgu, Drážďanech a Lublani bylo 40–45% příčin úmrtí v důsledku nemoci oběhové soustavy, v Praze 50 % všech přirozených úmrtí za rok 2012. Nejvyšší podíl úmrtí na nemoci oběhové soustavy byl v Černivtsi, zde byl příčinou 67 % přirozených úmrtí. Ve všech

městech, kromě Černivtsi, lze připisat 5–7 % všech přirozených úmrtí respiračním onemocněním, v Černivtsi činil tento podíl 2 % (v roce 2013).

Asociace koncentrací ultrajemných a jemných prachových částic s úmrtností a hospitalizacemi jsou v současné době hodnoceny s použitím modelů Poissonovy regrese pro overdispersi dat pro jednotlivá města. Byl vytvořen základní set konfounderů pro všechna města. Modely jsou adjustovány pro trend (počet dnů studie), den v týdnu, svátky, školní prázdniny, epidemie chřipky, teplotu a relativní vlhkost vzduchu. Hodnoceny jsou jednodenní časové lagy (časová zpoždění) – od 0 (tentýž den) až do 5 dnů před hospitalizací/úmrtím. Dále byly stanoveny a jsou hodnoceny kumulativní lagy pro bezprostřední účinek expozice (2denní průměr: lag 0–1), zpožděný účinek (průměr lag 2–5) a dlouhodobý účinek (6denní průměr: lag 0–5). Specifické odhady účinku “effect estimates” pro jednotlivá města jsou pak slučovány metodami pro metaanalýzu. Časopis Hygiena bude své čtenáře o dalších výsledcích, po jejich uveřejnění, informovat.

Socio-demografická a epidemiologická data v pěti městech v projektu UFIREG. UFIREG Newsletter [Internet]. 2014 Sep 10 [cited 2014 Nov 5];(10):1-7. Available from: http://www.ufireg-central.eu/files/Downloads/Newsletter-010_cz.pdf.

Redakce